

Vivaldi'nin Dört Mevsim

Müzikte matematik kullanılabilir ancak dünyanın en güzel bestelerini yapabilmek için bir matematikçi olmaya tabii ki gerek yok. Bunun için gerekenler, belki biraz müzikal yetenek ve çok çok da çalışmak. İşte İtalyan besteci Antonio Vivaldi, çoğunlukla keman konçertolarından oluşan dünyaca ünlü birçok eserini hem yeteneği hem de çok çalışması sayesinde ortaya çıkardı.

Antonio Vivaldi
1678-1741 yılları arasında
Avrupa'da yaşamıştır.

Belli bir müzik aletinin çalması için yazılmış, orkestranın da eşlik edebileceği müzik eserine konçerto denir.

Vivaldi, dünyaca ünlü konçertosu "Dört Mevsim"le o zaman için fazlasıyla yenilikçi bir müzik türü ortaya koydu: programlı müzik. Vivaldi, programlı müzikle dinleyicilere sözsüz olarak mevsimlerle ilgili manzaraları tarif etmek ve öyküler anlatmak istedi.

Fotoğraflarda yer alan karekodları akıllı telefon ya da tabletinize okutarak Dört Mevsim Konçertosu'nun mevsimlere göre ayrılmış bölümlerini dinleyebilirsiniz.

Konçertonun ilkbahar bölümü, kuş civıltılarını ve dereden akan su seslerini taklit eder biçimde keman sololarıyla başlar. Kemanlar çalmaya devam ederken orkestra aniden gök gürültüsünü andıran biçimde müziğe giriş yapar. Sonrasında kuş civıltıları geri döner. Bunları okuyunca bile ilkbahar mevsiminin değişken havasını ve doğadaki sesleri zihninizde canlandırabildiğinizi düşünüyoruz. Bakalım dinlediğinizde neler hissedeceksiniz?

Tek bir kişi tarafından çalınan müzik eserine solo denir.

Yaz bölümünü dinlerken hem çok sıcak havanın verdiği bunaltıcı hissi yaşayabilir hem de bu mevsimde kimi zaman aniden oluşuveren gök gürültülü fırtınaları zihninizde canlandırabilirsiniz. Dikkatli dinlerseniz gece cırcırböceklerinin oluşturduğu koroyu bile duyabilirsiniz! Sonradaysa keman sesleri, kopacak fırtınanın endişesini yansıtan biçimde yükselmeye başlar. Fırtınanın uğultusunu, şimşekleri ve bardaktan boşanırcasına yağdıran yağmuru siz de hissedebildiniz mi?

Sonbahar bölümüne geldiğinizdeyse bir kutlama havasıyla karşılaşacaksınız. Bu, tarlalardaki ekinlerini hasat eden çiftçilerin kutlamasıdır! Kutlama yavaş yavaş yerini uykulu bir melodiye bırakır, artık dinlenme zamanı gelmiştir. Piyanoya benzer bir müzik aleti olan klavsenden, sonbaharda dökülen kuru yaprakların ayaklarınızın altındaki çitirtisini hissettiren bir melodi yükselir.

Kış bölümünün giriş kısmında rüzgârlı ve karlı, buz gibi bir havayı hissedebilir, keman seslerinde sert bir rüzgârı, yaylı çalgılardansa üşümüş insanların ısınmak için ayaklarını yere vurmalarını duyabilirsiniz. Sonrasında gelen kemanın sesi çitir çitir yanan ateşin başında ısınan bir insanın keyfini hissettirir. Orkestra bir kış fırtınasının gelişini anlatır gibi yükselir ve böylece dört mevsim son bulur.

Şimdi de 2050 yılında olduğunuzu, küresel iklim değişikliğinin dünyayı çok etkilediğini ve pek çok olumsuzlukla karşılaştığınızı hayal edin. Peki ya Vivaldi 2050 yılında yaşasaydı Dört Mevsim Konçertosu nasıl bir eser olurdu acaba? Bir dijital tasarım şirketi bunu merak etti ve bilim insanları ve müzisyenlerle çalışarak ünlü Dört Mevsim Konçertosu'nu yeniden besteledi. Beste yapılırken küresel iklim değişikliğinin olası etkileri bir bilgisayar programı tarafından analiz edildi ve edinilen bilgiler müziksel olarak yorumlandı. "Belirsiz Dört Mevsim" olarak adlandırılan bu yorumda daha yoğun fırtınalar ve kuraklık anlatılmaya çalışıldı. Yukarıdaki karekodu kullanarak yeni yorumu dinleyebilirsiniz.

Zeynep Betül Kabataş
Çizim: İrma Zmirio Çetinkaya